

Pedagogisch Beleidsplan

Pedagogisch Beleidsplan

Versiedatum : 18 maart 2019
Documentbeheer : Afdeling Beleid & Kwaliteit

1. Inleiding

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van Bambino Christelijke Kindercentra (Bambino). In eerste instantie is het bedoeld om ouders kennis te laten maken met de werkwijze van onze kinderopvang. Daarnaast wordt dit werkplan gebruikt om personeelsleden, stagiaires en andere belangstellenden te informeren over de gang van zaken bij Bambino.

Dit plan beschrijft het algemene beleid van Bambino. Daarnaast is er voor elke groep een aparte bijlage met bijzonderheden die voor de betreffende groep gelden.

In dit beleid omschrijven wij het kind als "hij". Hiermee wordt zowel hij als zij bedoeld, jongen en meisje.

Vertrouwen is essentieel om een deel van opvoeding en verantwoordelijkheid van je kind te kunnen delen. Als kinderopvang beseffen wij dat de eerste levensjaren van een kind belangrijk zijn voor de rest van zijn ontwikkeling. Daarom willen wij de kinderen een plek bieden waar zij zichzelf kunnen zijn en zich in hun eigen tempo kunnen ontwikkelen. Wij aanvaarden en respecteren het kind zoals het is en bieden een omgeving waarin het spelenderwijs kan leren.

Bambino streeft er niet alleen naar om een Christelijke opvang te zijn, maar ook een kwalitatief goede opvang. Kwaliteit wordt onder andere gewaarborgd door het hanteren van wet- en regelgeving van overheid en gemeente. In dit beleidsplan staat beschreven hoe Bambino aan beide elementen in de praktijk handen en voeten geeft.

2. Visie

Bambino Christelijke Kindercentra wil bijdragen aan de (geloofs)opvoeding en vorming van kinderen op basis van het evangelie van Jezus Christus. Door de normen en waarden vanuit het Bijbels principe mee te geven, onderscheidt Bambino zich van openbare kindercentra. Het Bijbelvers uit Spreuken 22:6 is de leidraad voor het werk van Bambino: "Leer een kind van jongs af aan de juiste weg, en het zal er niet van afwijken wanneer het oud geworden is".

Bambino werkt vanuit de visie:

- Elk kind mag er zijn en is welkom.
- Elk kind is uniek en kostbaar (schat – bambino) in Gods ogen.
- Elk kind beschikt over bijzondere talenten.

Bambino biedt een ontspannen en gezellige omgeving waar kinderen graag komen en plezier met elkaar hebben. Zo ontwikkelen zij hun sociale vaardigheden. Bambino is een veilige plek waar ieder kind zich in vrijheid kan ontwikkelen. Vanuit de liefde van Jezus Christus werken de medewerkers van Bambino met zorg en aandacht aan een sterke basis voor de toekomst van elk kind. Dit bouwen doen wij samen met de ouders: zij zijn het eerst verantwoordelijk voor hun kind. Bambino respecteert die verantwoordelijkheid en betreft ouders maximaal bij de opvang en zorg voor hun kind bij de kinderopvang.

De christelijke principes komen tot uiting in de houding van de medewerkers en het dagelijkse programma van de groep. Medewerkers hebben een positieve en accepterende houding ten opzichte van de ouders en kinderen. Zij zetten zich in om een vertrouwensband op te bouwen met hen. Medewerkers nemen ouders en kinderen serieus, luisteren naar hen en tonen interesse. Zij kijken naar wat een kind laat zien en reageren hier op.

Activiteiten zijn er op gericht de ontwikkeling te stimuleren, maar ook om het kind een positief zelfbeeld te geven. Het zelfbeeld wordt gevormd door de manier waarop ouders en andere personen met het kind omgaan. Kinderen hebben het nodig om te weten dat er van hen gehouden wordt om te kunnen opgroeien tot verantwoordelijke volwassenen. Liefdevolle zorg is dan ook de basis van waaruit medewerkers van Bambino werken.

Onze christelijke identiteit zie je ook terug in dagelijkse rituelen en activiteiten. Zo starten we de dag met het lezen van een Bijbelverhaal, zingen en bidden (dag- en peuteropvang). We lezen Bijbelverhalen uit kinderbijbels en boekjes die passen bij de leeftijd. Verhalen kunnen worden ondersteund met materiaal; moeilijke woorden worden uitgelegd. Op de Bso lezen we elke dag uit de Bijbel en bidden en zingen we met elkaar. In vakanties wordt er gewerkt met een thema en is er een uitgebreid kringmoment, met (knutsel)activiteiten die aansluiten bij het verhaal. Gezien de leeftijd van de kinderen is er meer aandacht voor gesprekken over bijvoorbeeld pesten of talenten.

Bambino wil kinderen een veilige en vertrouwde groepsomgeving bieden waarbinnen ruimte is voor groei. Wat een kind hiervoor nodig heeft is afhankelijk van zijn leeftijd, interesses en ontwikkelingsniveau. Aansluiten bij de belevingswereld van een kind is essentieel om ontwikkeling te stimuleren.

3. Doelstelling

3.1. Algemeen

Bambino wil verantwoorde en kwalitatief goede kinderopvang bieden aan kinderen van 10 weken tot 13 jaar. Dit betekent in de praktijk:

- Het bieden van een ander milieu naast en als aanvulling op de thuissituatie, waardoor een bijdrage wordt geleverd aan de verschillende aspecten van de opvoeding en de ontwikkeling van het kind.
- Het opbouwen van een zodanige relatie met de ouders dat in wederzijds overleg wordt gestreefd naar een zo optimaal mogelijke ontwikkeling van het kind, zowel bij Bambino als thuis.
- Het bevorderen van de ontwikkeling van de kinderen door hen onder deskundige begeleiding in groepsverband samen te brengen in speciaal voor hen gecreëerde ruimten.

3.2. Pedagogisch

Bambino wil zorg dragen voor een klimaat van fysieke en emotionele veiligheid en geborgenheid, zodat het kind een basis heeft om zich te kunnen ontplooiën tot een stabiel en sociaal persoon met een positief zelfbeeld.

Er is aanvaarding van en respect voor de eigenheid en persoonlijke competenties van ieder kind. Dit vormt de basis van waaruit gewerkt wordt. Het kind wordt te allen tijde serieus genomen, wordt gestimuleerd zo zelfstandig mogelijk te handelen, de natuurlijke nieuwsgierigheid van het kind wordt geprikkeld en de creativiteit wordt aangewakkerd. Uiteraard is daarbij een goede voorbeeldwerking van groot belang. De medewerkers zullen zich zo eerlijk en open mogelijk opstellen en ook onderling respectvol met elkaar omgaan.

Wij willen kinderen de algemeen aanvaarde en Christelijke normen en waarden bijbrengen. Daarnaast leren we ze respect te hebben voor anderen om hen heen. Kinderen worden er op gewezen welk effect hun gedrag heeft op hun omgeving. Bambino wil kinderen een omgeving bieden waarin de verschillende aspecten van de ontwikkeling, waaronder ook hun sociale competenties, voldoende tot ontplooiing kunnen komen.

3.3. Uitvoering

Bovenstaande wordt als volgt gerealiseerd:

- Bambino wil goed contact onderhouden met ouders en/of opvoeders. Dit gebeurt op verschillende momenten, zoals tijdens overdracht of door informatie in een nieuwsbrief.
- Om de ontwikkeling optimaal te stimuleren voorziet Bambino in een stimulerende ruimte en afwisselende materialen. Medewerkers hebben oog voor ontwikkeling en bieden activiteiten aan die de nieuwsgierigheid en creativiteit van een kind prikkelen.
- De houding van de medewerkers is positief en accepterend. Er is aandacht voor de eigenheid en de specifieke behoeften van het kind. Medewerkers bouwen een band op met het kind en helpen hem zijn plekje te vinden in de groep.
- De sociale omgang wordt bevorderd door onderling contact tussen kinderen en volwassenen te stimuleren. Respect voor elkaar is hierbij leidend. Medewerkers laten kinderen spelenderwijs kennismaken met belangrijke normen en waarden en andere culturen.

4. Algemeen

4.1. Locaties

Bambino heeft locaties in Best, Dordrecht, Eindhoven en Katwijk:

De Zonnestrallen, Van Lumeystraat 1, Best:

- Peuterwerk van 2,5-4 jaar
- Bso van 4-12 jaar

Coole Kikkers, Spuiweg 106-110, Dordrecht:

- Babygroep van 0-2 jaar
- Peuterwerk van 2-4 jaar
- Bso van 4-12 jaar

Lieve Luitjes, Provincialeweg 112, Dordrecht:

- Verticale dagopvanggroep van 0-4 jaar
- Peuterwerk 2-4 jaar

Koters&Ko, Jasonstraat 1, Eindhoven:

- Verticale dagopvanggroep 0-4 jaar
- Peuterwerk van 2 jaar en 3 maanden-4 jaar
- Bso van 4-12 jaar

De Akker, Louise de Coligny laan 1, Katwijk

- Peuterwerk van 2-4 jaar

Benjamin, Piet Heinlaan 3, Katwijk:

- Peuterwerk van 2-4 jaar

De Eerste Stap, Parsstraat 3, Katwijk:

- Peuterwerk van 2-4 jaar

Het Opstapje, Broekweg 32, Valkenburg Zh:

- Peuterwerk van 2-4 jaar

Pinkeltje, Abeelplein 38, Katwijk:

- Peuterwerk van 2-4 jaar

De Speeldoos, Pr. Irenelaan 49, Katwijk:

- Peuterwerk van 2-4 jaar

De Torteltuif, Stadhoudersdreef 65, Katwijk:

- Peuterwerk van 2-4 jaar

De Woelwaters, Koninginneweg 38, Katwijk:

- Peuterwerk van 2-4 jaar

4.2. Openingstijden

Bambino is het gehele jaar geopend van maandag tot en met vrijdag. Bambino is alleen gesloten op nationale feestdagen. De openingstijden per locatie zijn terug te vinden in de betreffende groepsbijlage.

4.3. Plaatsingscriteria

Bambino plaatst kinderen op datum van inschrijving. Voorrang wordt gegeven aan een tweede kind en uitbreiding van een bestaande plaats.

Wijziging betreffende (de opvang van) uw kind kunt u doorgeven met de wijzigingsformulieren die u kunt vinden op de website van Bambino.

4.4. Wennen

Het is op elke groep mogelijk om bij de start van de opvang uw kind te laten wennen. Deze wennmomenten worden door u en de pedagogisch medewerker afgesproken tijdens het kennismakingsgesprek. Tijdens dit gesprek kunt uw kind alvast rondkijken op de groep. Wennen is mogelijk vanaf de ingangsdatum van de opvangovereenkomst.

Wanneer uw kind doorstroomt naar een andere groep, zal het ook al gaan wennen in deze nieuwe groep. Dit kan bijvoorbeeld door een keer met de pedagogisch medewerker te gaan kijken in de groep of een keer een kringmoment bij te wonen. Ook kan het zijn dat uw kind al een heel dagdeel gaat wennen op de nieuwe groep.

4.5. Kindgegevens

Tijdens het kennismakingsgesprek op de locatie bespreken wij met u informatie over uw kind die belangrijk is om goed voor uw kind te zorgen op de dagen dat uw kind bij ons is. Dit wordt genoteerd op het *zorgblad* en aan u ter ondertekening voorgelegd. Wijzigingen in de zorg voor uw kind dient u door te geven aan de pedagogisch medewerkers. Dit kan mondeling of via het *ouderportaal*. Als een kind doorstroomt naar een andere groep, zal er opnieuw een kennismakingsgesprek plaatsvinden. Indien mogelijk zal een medewerker van de huidige groep zal hierbij aansluiten.

Medewerkers gaan zorgvuldig om met gegevens van kinderen. Kindgegevens worden opgeborgen op een afgesloten plek en kunnen te allen tijde worden ingezien door ouders.

4.6. Foto- en filmmateriaal

Bambino maakt foto's en/of filmpjes op de groepen. Dit materiaal wordt gebruikt voor verschillende doeleinden, zoals het ouderportaal, de website en de nieuwsbrieven. Bij de start van de opvang vragen wij u of u wel of geen toestemming geeft voor het maken van foto's en/of filmpjes van uw kind. In verband met de privacy van de kinderen is het is niet toegestaan dat ouders zelf foto's of filmpjes op de groepen maken. Daarnaast verzoeken wij u vriendelijk de door Bambino geplaatste foto's en filmpjes, niet te delen op uw eigen sociale media.

4.7. Meekijken

U bent van harte welkom om een moment aan te schuiven op de groep waar uw kind geplaatst is. U ervaart dan zelf hoe de pedagogisch medewerkers met de kinderen omgaan en hoe de dag is ingedeeld. Ook ziet u hoe uw kind bezig is in de groep en omgaat met de andere kinderen. Mocht u hier interesse in hebben, kunt u een afspraak maken met de pedagogisch medewerker.

4.8. Bijzondere dagen

Bambino besteedt extra aandacht aan christelijke feesten, zoals Kerst, Pasen, Hemelvaart en Pinksteren. Bambino viert geen uitgebreid sinterklaasfeest, omdat de betekenis van Kerst in deze periode meer waarde heeft voor ons. Hoe het sinterklaasfeest precies wordt gevierd verschilt per locatie en is terug te lezen in de locatiebijlage.

Alle kinderen mogen hun verjaardag uitgebreid vieren bij Bambino. Wij verzoeken u gezonde traktaties mee te geven aan uw kind.

Er is één keer per jaar een zomerfeest voor alle kinderen en hun ouders.

4.9. Spullen van uw kind

Bambino gaat zorgvuldig om met de spullen van uw kind. Bambino is niet aansprakelijk voor beschadiging, diefstal of vermissing van spullen van kinderen, ouders en derden. We verwachten dat u een WA-verzekering heeft afgesloten vóór de ingangsdatum van de opvang. (Art. 13 plaatsingsovereenkomst). Bambino heeft een ongevallen- en inzittendenverzekering afgesloten voor alle kinderen en medewerkers.

4.10. Mandje

Elk kind heeft een eigen mandje met zijn naam erop. Wilt u ervoor zorgen dat deze standaard gevuld is met een setje reservekleding?

4.11. Ruilen of extra opvang

We bieden u de mogelijkheid om te ruilen wanneer dit voor uw agenda noodzakelijk is. Op onze website vindt u de ruilwijzer waarin beschreven staat hoe we omgaan met ruilen. Voor het ruilen van een dagdeel kunt u gebruik maken van het *Aanvraagformulier ruilen dagdelen* dat u kunt downloaden van onze website en op uw verzoek verkrijgbaar is bij de pedagogisch medewerker van uw groep.

Het is mogelijke en extra dagdeel af te nemen indien de groepsgrootte dit toelaat, tegen het tarief van uw huidige contract. Een formulier voor *aanvraag extra dagdeel* is te downloaden van de website of verkrijgbaar op de opvanglocatie.

4.12. Stamgroep / Basisgroep

Ieder kind verblijft in een vaste stamgroep (bij dagopvang) of basisgroep (bij buitenschoolse opvang) met eigen pedagogisch medewerkers. Kinderen kunnen de groep verlaten voor een activiteit of feestje op een andere groep. Dit gebeurt altijd onder begeleiding van vertrouwde medewerkers. Onze pedagogisch medewerkers hebben oog voor het welzijn van uw kind en observeren of uw kind zich op zijn gemak voelt bij de activiteiten buiten de eigen stamgroep/basisgroep.

In principe verlaten kinderen hun eigen groep niet. Echter, mocht het voorkomen dat er dusdanig weinig kinderen op twee groepen aanwezig zijn, kan hiervoor een uitzondering worden gemaakt. Samenvoegen van twee stamgroepen/basisgroepen binnen één locatie kan dan de voorkeur hebben, zodat kinderen voldoende speelmaatjes hebben en er twee medewerkers op de groep staan. Ditzelfde geldt voor het samenvoegen van groepen uit verschillende opvangsoorten (bijvoorbeeld Bso-dagopvang) binnen één locatie. Indien van toepassing, leest u hierover meer in de groepsbijlage van uw locatie. Indien groepen worden samengevoegd, streven wij te allen tijde naar begeleiding door een voor hun vertrouwde (vaste) groepsmedewerker.

Een kind kan, op verzoek van ouders, op twee groepen worden geplaatst. Hiervoor is schriftelijk toestemming van ouders nodig. Een plaatsing op twee groepen is voor een vastgestelde periode van maximaal een half jaar. Ook kan een kind incidenteel opgevangen worden in een andere stamgroep/basisgroep, wanneer ouders een ruilaanvraag doen of een aanvraag voor extra opvang, maar we het kind niet op de gevraagde datum in de eigen stamgroep/stamgroep kunnen plaatsen. Ouders moeten in dit geval een toestemmingsformulier 'plaatsing afwijkende stamgroep/basisgroep' tekenen.

4.13. Contactgegevens

Bambino verzoekt ouders om wijzigingen (zoals adreswijziging, wijziging telefoonnummer, wijziging of beëindiging opvang, wijziging in gezinssituatie) direct te melden. Op onze website zijn de juiste formulieren hiervoor te vinden.

Algemeen

Bambino Christelijke Kindercentra
Centraal Bureau
Provincialeweg 76
3329 KP Dordrecht
085 0406580

Bereikbaar op werkdagen (op woensdag gesloten).

Klantcontact

Voor (vragen over) inschrijvingen, wijzigingen, opzeggingen, planning en plaatsing.
klantcontact@bambino-kinderopvang.nl

Financiële administratie

Voor uw vragen over financiën en facturen.
fa@bambino-kinderopvang.nl

De contactgegevens van de locaties vindt u terug op onze website www.bambino-kinderopvang.nl

5. Huisreglement

5.1. Algemeen

Met dit huisreglement wil Bambino duidelijkheid geven over het reilen en zeilen op de locaties. Het personeel van Bambino zal zich hieraan houden, wij willen u vriendelijk verzoeken dit ook te doen.

Brengen en halen

- *Op tijd*
Wij vragen u uw kind op tijd te brengen (uiterlijk 9.30 uur) en te halen.
- *Ontbijt*
Kinderen dienen van tevoren te hebben ontbeten. Gelieve geen ontbijt met uw kind mee te geven om op de groep op te eten.
- *Overdracht*
Wij horen graag bijzonderheden over het welzijn van uw kind wanneer u het kind brengt. Wij nemen bij het ophalen van uw kind de tijd om u te vertellen hoe de dag is verlopen. Tijdens het halen en het brengen - wanneer u als ouder daadwerkelijk op de groep bent - bent u zelf verantwoordelijk voor uw kind.
- *Brengen en halen door anderen*
Als uw kind door iemand anders wordt opgehaald, is het noodzakelijk dat dit van tevoren wordt doorgegeven. Wij geven geen kinderen mee aan derden als dit niet vooraf aan ons gemeld is.
- *Kinderwagens en autostoeltjes*
Er kunnen geen kinderwagens of autostoeltjes achter worden gelaten op onze locaties.

Veiligheid

- *Trap*
Indien van toepassing maken kinderen t/m 4 jaar uitsluitend onder begeleiding van een volwassene gebruik van de trap naar de bovenverdieping.
- *Sieraden*
Bambino raad u aan geen sieraden aan uw kind mee te geven. Het dragen van sieraden brengt risico's met zich mee ten aanzien van de veiligheid van uw kind en de andere kinderen. Oorbellen zijn onder de twee jaar niet toegestaan. Voor een ouder kind is het alleen toegestaan om knopjes te dragen, mits het kind niet zelf de oorbellen eruit haalt.

Hygiëne en gezondheid

- *Inentingen*
Alle kinderen die bij Bambino komen, dienen ingeënt te zijn volgens het daarvoor gebruikelijke schema. Is dit niet het geval dan dient u dit schriftelijk te melden.
- *Warm weer*
Wilt u bij warm weer uw kind beschermende kleding (zoals een T-shirt) aantrekken en een petje of hoedje meegeven? Ook is het fijn als u zelf al het eerste laagje zonnebrand aanbrengt.
- *Roken*
Er wordt binnen het gebouw en op het terrein niet gerookt. Sigaretten die buiten het gebouw gerookt worden gelieve ook niet in de omgeving van het gebouw gooien, maar in de vuilnisbak. Dit in verband met de veiligheid van uw kind.
- *Luizenbeleid*
Bij constatering van luizen bij uw kind, wordt u op de hoogte gebracht. U hoeft uw kind niet in alle gevallen direct te komen halen. Bij ophalen wordt u geïnformeerd over hoe u uw kind dient te behandelen. Bij herhaaldelijke constatering wordt de GGD-arts ingeschakeld die samen met u gaat kijken naar de juiste aanpak van mogelijke bronnen.
- *Huisdieren*
In verband met de hygiëne en eventuele allergische reacties van kinderen worden huisdieren niet toegelaten (ook niet op het speelterrein).
- *Voeding*
Wij verzoeken u geen bederfelijke voedingsmiddelen naar Bambino mee te nemen, die langer dan 30 minuten buiten de koelkast zijn geweest.

Waarden en normen

- *Taalgebruik*
In het omgaan met elkaar worden er geen woorden gebruikt die Godlasterend of oneerbaar zijn of de ander in verlegenheid brengen (vloeken en schelden).
- *Kleine potjes, grote oren...*
Wilt u voor kinderen bezwaarlijke gesprekken niet voeren in hun nabijheid. Kinderen nemen zaken veel sneller op dan we vaak voor mogelijk houden.
- *Taal*
Binnen Bambino wordt de Nederlandse taal gesproken.
- *Gedragsoverlast*
Als het kind extra aandacht/verzorging nodig heeft of om wat voor reden dan ook niet te handhaven is in de groep, zal contact worden opgenomen met de ouders. In overleg zullen de te nemen stappen worden bepaald. Als Bambino het kind niet meer kan bieden wat het nodig heeft, kan Bambino de opvang eenzijdig beëindigen.

Regels

- Om het groepsproces goed te laten verlopen is een vaste structuur nodig. Dit uit zich niet alleen in het doen van vaste dingen op vaste tijden, maar ook in regels. Voor iedereen moet duidelijk zijn welke regels er zijn en waarom. Elke groep heeft eigen regels, waarbij er rekening gehouden wordt met leeftijd en groepssamenstelling. U kunt medewerkers te allen tijde bevragen op de regels in de groep.

Aansprakelijkheid

- *Persoonlijke bezittingen*
Bambino probeert zo goed mogelijk zorg te dragen voor uw persoonlijke bezittingen, maar is niet aansprakelijk voor het zoekraken ervan. We verzoeken u geen eigen speelgoed mee te geven aan uw kind.
Naam van uw kind (-eren) in de labels van hun kleding en initialen in of onder hun schoenen voorkomt misverstanden.

U wordt schriftelijk op de hoogte gesteld van wijzigingen van het huisreglement.

5.2. Ziekte

Als uw kind ziek is, dient u dit met het oog op besmettingsgevaar voor andere kinderen en (zwangere) ouders, zo snel mogelijk aan ons te melden. Ziek zijn is een relatief begrip. Omdat dit heel vervelend is voor het kind maar ook voor de ouder(s) zullen wij hier heel zorgvuldig mee omgaan. Het belang van het zieke kind staat altijd voorop. Daarnaast moet er rekening worden gehouden met de veiligheid van andere kinderen en de medewerkers zelf. Wij volgen hierin de richtlijnen van het Landelijk Centrum Voor Veiligheid en Hygiëne (RIVM).

Wanneer is uw kind ziek?

Ziekte kan zich op verschillende manieren uiten. Soms zijn er zichtbare symptomen die duiden op een (besmettelijke) ziekte. Een kind kan hangerig en huilerig zijn of klagen over pijn. Daarnaast kan een kind koorts (38,5°C of meer) hebben.

Indien er een bepaalde besmettelijke ziekte heerst, zullen wij dit in alle openheid kenbaar maken, via een document op de deur of een informatiebrief. Ouders worden ook door de medewerkers op de hoogte gehouden van verdere ontwikkelingen.

Wanneer moet een ziek kind opgehaald worden?

Wanneer uw kind ziek is, kan het niet bij Bambino terecht. Als uw kind bij Bambino ziek wordt, verwachten wij dat u het kind komt ophalen wanneer wij u hierom vragen.

Bambino gebruikt het advies van het Landelijk Centrum voor Veiligheid en Hygiëne (RIVM) bij het vaststellen of een kind tijdens ziekte al dan niet bij de opvang kan komen of blijven. Medewerkers zullen zorgvuldig kijken naar de situatie van elk individueel kind en zo nodig overleggen met ouders. Een kind kan niet opgevangen worden als:

- Het kind te ziek is om aan het dagprogramma deel te nemen.
- De verzorging te intensief is voor de medewerkers (onevenredige aandacht).
- Het de gezondheid van andere kinderen in gevaar brengt.
- Uw kind koorts heeft boven de 38,5°C. Indien uw kind gedurende de opvangdag koorts krijgt boven de 38,5°C, vragen wij u om uw kind op te komen halen.

Toedienen medicatie

Bambino is terughoudend met het toedienen van koortsverlagende medicatie en pijnstillers. We geven alleen medicatie die het kind thuis al eerder heeft gekregen en gaan ervan uit dat u medicatie zoveel mogelijk thuis geeft. Als u wilt dat uw kind medicijnen gebruikt, geeft u deze met (een kopie) van de bijsluiter en een ingevuld formulier *Verzoek toedienen medicatie aan de medewerker*. Dit formulier is te verkrijgen bij de pedagogisch medewerker en te downloaden op de website van Bambino. Alleen medicatie met geregistreerde bijsluiter in originele verpakking nemen we aan. We controleren de geldige houdbaarheidsdatum en bruikbaarheidsstermijn. Indien nodig vragen we (met uw toestemming) informatie bij arts/apotheek aan. Pedagogisch medewerkers mogen een verzoek tot het geven van medicatie weigeren. Tevens geven zij in geen enkel geval paracetamol aan een ziek kind. Onze medewerkers zijn beperkt bevoegd voor medische handelingen.

6. Hoe vertaalt de visie zich naar de praktijk?

6.1. Algemeen

Bambino vindt het belangrijk dat kinderen optimaal kunnen groeien en ontwikkelen. Er wordt aandacht besteed aan alle vier aspecten van de ontwikkeling: *lichamelijk, cognitief, sociaal- emotioneel* en de *geestelijke* ontwikkeling. In de praktijk is dit te zien aan de inrichting van de binnenruimte, de buitenruimte, het materialenaanbod en door de wijze waarop de medewerkers met de kinderen omgaan.

6.2. Vroeg- en Voorschoolse Educatie

VVE staat voor Vroeg- en Voorschoolse Educatie (VVE) en is erop gericht de ontwikkeling van kinderen te stimuleren zodat de overgang naar de basisschool soepel verloopt.

Visie op voorschoolse educatie:

De wijze waarop een kind aan het onderwijs in de basisschool begint, is bepalend voor zijn verdere schoolloopbaan. Bepaalde omstandigheden of kenmerken, zoals een achterblijvende taalontwikkeling, vergroten de kans dat kinderen moeilijk aansluiting vinden bij de activiteiten die in school gebruikelijk zijn om het leren te bevorderen. Wanneer ontwikkelingsachterstanden niet tijdig gesignaleerd en aangepakt worden kunnen ze leiden tot onderwijsachterstanden, waar mensen de rest van hun leven nadeel van ondervinden, maar die er ook voor zorgen dat het potentieel van de maatschappij niet optimaal wordt benut.

Bambino werkt met verschillende erkende VVE-programma's. Met het kiezen van een VVE programma wordt rekening gehouden met gemeentebesluit, IKC's waar we in gevestigd zijn of een eigen keuze die past binnen ons werkgebied. Hierover leest u meer in de groepsbijlage.

Ontwikkelingsgebieden:

In alle methoden is er aandacht voor de volgende ontwikkelingsgebieden:

Taal en woordenschat

- mondelinge taalvaardigheid (praten en luisteren)
- ontluikende geletterdheid (boekoriëntatie en verhaalbegrip)
- spelen met taal
- woordenschat

Binnen de thema's staat steeds een verhaal of boek centraal. De mondelinge taal en het verhaalbegrip wordt uitgebreid door het verhaal of boek te herhalen en te laten navertellen en uitspelen. Het boek wordt interactief voorgelezen. Ook de Bijbelverhalen passen binnen het thema. De Bijbelverhalen worden herhaald en naverteld. Verder in het thema kunnen andere boeken worden voorgelezen die passen binnen het thema.

Vanuit het thema en het centrale boek worden kernwoorden aangeboden. Voor de doelgroep kinderen zijn deze woorden vaak voldoende ter stimulering van de taalontwikkeling, bij de overige kinderen worden de woorden uitgebreid met verdiepingswoorden. De kernwoorden en verdiepingswoorden worden opgenomen in het groepsplan en in de groepsruimte worden plaatjes van de woorden opgehangen.

Werken aan woordenschat

Om tot praten te kunnen komen, moet het kind eerst veel taal horen. Ook moet het taalaanbod kwalitatief goed zijn en niet worden ingeperkt. Bij het gebruik van moeilijke woorden wordt de uitleg in de zin, situatie of beeldend materiaal verwerkt. De PM-ers spreken tegen de kinderen in volledige niet te lange zinnen met de juiste zinsbouw.

Aan het vergroten van de woordenschat wordt op een gestructureerde manier gewerkt. Het taalaanbod van de PM-er is hierbij van groot belang. Zij moet voldoende woorden op een goede manier aanbieden. Woorden worden volgens een vast stappenplan aangeleerd:

1. Woorden selecteren

Welke woorden ga je aanbieden aan de kinderen?

- Het woord is onbekend voor het grootste deel van de groep.
- De kinderen hebben het woord nodig in hun situatie (het woord is nuttig).

- Het woord past bij het thema dat aan de orde is.
2. Betekenissen verduidelijken
De PM-er bespreekt de betekenis van nieuwe woorden aan de hand van de drie **Uitjes**:
Uitbeelden bijvoorbeeld met een voorwerp of foto. Uitbeelden / uitspelen van het woord door PM-er en kinderen.
Uitleggen
Uitbreiden door andere woorden te gebruiken die bij het thema passen en die de betekenis van het woord verder verduidelijken.
  3. Herhalen en oefenen
In verschillende situaties worden de woorden herhaald en geoefend. Het is de bedoeling dat de kinderen zelf actief bezig zijn met de woorden. Voorbeelden hiervan zijn: het voorlezen van prentenboeken over het thema, het naspelen van een verhaal met voorwerpen, het laten doen van taal- en woordspelletjes, het voeren van gesprekken, het zingen en opzeggen van liedjes en versjes.
  4. Controleren
Beheersen de kinderen de woorden actief of alleen passief. Dit wordt bekeken door kinderen te observeren bij taalactiviteiten en niet door toetsen.

Een kind leert taal in communicatie over en weer met volwassenen en andere kinderen. Als een kind opgroeit in een taalarme omgeving zal de taalontwikkeling niet goed op gang kunnen komen. Interactief taalgebruik is nodig om het leren van taal te bevorderen. Kinderen leren door taal te gebruiken in een authentieke en rijke leersituatie, in interactie met anderen. Op onze kinderdagverblijven en peuterspeelzalen willen we interactief met de kinderen bezig zijn. De PM-er geeft het goede voorbeeld, stelt hoe en waarom vragen, vertelt steeds hardop wat zij aan het doen is, corrigeert de uitspraak of taalgebruik van het kind door in haar eigen zin de verbetering in te bouwen en gaat in gesprek met het kind tijdens verzorgingsmomenten.

Vorbereidend rekenen

- tellen en beginnend getalbegrip (vergelijken en ordenen van bijvoorbeeld voorwerpen op vorm of kleur, beginnend getalbegrip bijvoorbeeld meer, minder en evenveel, functie van tellen)
- meten (vergelijken en ordenen van lengte/grote van mensen of voorwerpen, tegenstellingen dik-dun, lang-kort)
- ruimte en vormen (lichaamskennis, oriënteren, construeren / bouwen met verschillende materialen)

Motoriek

- zintuiglijke waarneming (horen, zien, voelen, proeven, ruiken)
- beweging
- fijne motoriek

Tijdens een thema is er aandacht voor bewegingspelletjes en –liedjes.

Er worden creatieve opdrachten gegeven met verschillende materialen en technieken. Experimenteren is hierbij belangrijk.

Sociaal-emotionele ontwikkeling

- zelfkennis
- zelfvertrouwen
- rekening houden met anderen
- samen spelen/werken

Dit zijn belangrijke voorwaarde om te komen tot spel en voor de voortgang in de ontwikkeling.

De PM-er observeert en registreert de sociaal- emotionele gesteldheid van alle kinderen. Wanneer er opvallende zaken worden gesignaleerd, bespreekt de PM-er dit met de VVE coach. Door goed samen te werken en een plan te maken worden er oplossingen gezocht. Voor de gehele ontwikkeling van ieder kind is het belangrijk dat een kind zich sociaal-emotioneel goed voelt. Het plan wordt onder begeleiding van de VVE coach uitgevoerd.

De VVE coach heeft regelmatig gesprekken met de PM-ers over deze punten. Zij is een luisterend oor en geeft advies, ook observeert de VVE coach regelmatig op de groep.

Het goed in beeld brengen en begeleiden van de ontwikkeling van kinderen is belangrijk voor een goede doorgaande lijn.

Hieronder worden verschillende werkvormen besproken die een vaste plaats binnen alle groepen moeten krijgen en hebben.

- *Voorlezen van boeken en Bijbelverhalen.*
Per groep houdt één medewerker het boekenbestand op orde. Elk jaar worden er per groep van de VVE gelden een paar nieuwe boeken aangeschaft.
- *Interactief voorlezen*
Deze werkvorm is goed voor het begrijpend luisteren, het taalbegrip, de woordenschatuitbreiding en de spreekvaardigheid.
- *Taalactiviteiten*
Woorden en reeksen woorden en zinnen nazeggen.
Opdrachten met één tot drie opdrachten uitvoeren.
Gesprek met een handpop.
Benoemen van plaatjes en voorwerpen.
Verhaal navertellen met of zonder hulp van platen en/of voorwerpen.
- *Beginnende rekenactiviteiten*
ruimte en vormen
Kleuren oefenen. Zoek dezelfde kleur.
Vormen oefenen. Zoek dezelfde vorm.
Voorwerpen herkennen door kenmerken te voelen of te vertellen.
Lichaamskennis.
Meten (vergelijken en ordenen, tegenstellingen)
Meer, minder en evenveel. Bijvoorbeeld door in elke beker één lepel te zetten, ontdek je dat er meer, minder of evenveel bekers zijn.
Meten door vergelijken en ordenen (klein - groot)
Beginnend getalbegrip
- *Leerspelletjes*
Puzzels voor het visuele inzicht, lotto, memory en andere spelletjes.
- *Activiteiten tijdens de dagelijkse verzorging.*
Gesprek bij het luier verschonen.
Kinderen helpen bij het klaarmaken van het eten. Hierbij kunnen allerlei reken- en taalactiviteiten op een natuurlijke wijze aan bod komen.
- *Geheugenspelletjes*
Bijvoorbeeld: welk voorwerp is weggehaald?
- *Tijdsbesef activiteiten*
Dagritme kaarten, dagen van de week, dag nabespreken bij het naar huis gaan, grote zandloper om korte tijden aan te geven zoals opruimtijd.
- *Zingen*
Eenvoudige liedjes met en zonder gebaren en instrumenten.
- *Grote motoriek activiteiten*
Bewegingen nadoen, bewegingspelletjes, buitenspelen en loopparcours voor binnen.
- *Kleine motoriek activiteiten*
Knutselen met verschillende materialen en technieken.
Tekenen en schilderen met verschillende materialen.
Werken met klei, zand, water en andere materialen.
- *Bouwen*
Met verschillende bouwmaterialen
- *Werken in hoeken*
Een themahoek, waarin ruimte is voor fantasiespel rond het thema.
De huishoek.
De bouwhoek waarin met grote bouwmaterialen wordt gespeeld.
Verteltafel waaraan onder begeleiding van een PM-er gepraat wordt over het thema aan de hand van allerlei voorwerpen en/of boeken.

6.3. Ontwikkelingsgericht werken (OGW)

Het aanbod van voorschoolse educatie wordt afgestemd op (het volgen van) de ontwikkeling van kinderen, door in combinatie met VVE te werken met OGW. We gebruiken groepsplannen waarin de 4 ontwikkelingsgebieden (taalontwikkeling, rekenontwikkeling, motoriek en sociaal emotionele ontwikkeling) bij ieder thema aan bod komen. Ieder ontwikkelingsgebied is verdeeld in meerdere

domeinen (bijvoorbeeld taalontwikkeling heeft de domeinen ontlukende geletterdheid en spraak- taalontwikkeling), welke zijn onderverdeeld in doelen en subdoelen.

Er wordt gewerkt aan de doelen zowel bij gerichte activiteiten als het vrij spelen van de kinderen en de dagelijkse routines. Het naar buiten gaan is bijvoorbeeld zo'n dagelijkse routine. Afhankelijk van het thema en de doelen worden dan de kleuren van de jassen benoemd, het soort schoenen, wanten/mutsen enzovoort.

Per thema wordt een weekplanning gemaakt waarin zichtbaar is aan welke doelen worden gewerkt. Op speciaal hiervoor ontwikkelde formulieren wordt genoteerd of de kinderen de doelen hebben behaald. Voor de VVE-kinderen wordt 2x per jaar een uitgebreid handelingsplan gemaakt waarin is opgenomen hoe we de kinderen die op een bepaald ontwikkelingsgebied achterlopen, stimuleren. Voor alle kinderen geldt dat, indien het een bepaald doel niet heeft gehaald, dit doel weer wordt meegenomen naar een volgend thema. Per kind maken we op die manier een individueel plan. Zo sluiten we de PDCA-cyclus en stimuleren wij continu de zone van naaste ontwikkeling van ieder kind.

6.4. De identiteitsontwikkeling

Bij Bambino vinden wij een specifiek aspect van de sociaal-emotionele ontwikkeling erg belangrijk, namelijk de identiteitsontwikkeling. Dit is het besef dat je er als persoon mag zijn, dat je uniek en belangrijk bent. Daarnaast is er het besef dat je niet alleen bent: er zijn ook anderen om je heen die ook belangrijk zijn. Hoe neem ik mijn plaats in tussen al die anderen?

Bambino wil kinderen het gevoel geven dat ze stuk voor stuk bijzonder en geliefd zijn. Wij geloven dat God ieder persoon belangrijk vindt en iedereen met een uniek karakter heeft geschapen. Dit willen wij overdragen door een positieve en accepterende houding aan te nemen ten aanzien van de kinderen. We nemen tijd om persoonlijke aandacht aan de kinderen te geven, leuke dingen met hen te doen en waardering uit te spreken voor het kind.

Er zijn verschillende manieren waarop persoonlijke aandacht wordt gegeven:

- Verbale aanmoediging (complimentjes geven).
- Fysieke aanraking (aai over de bol, schouderklopje).
- Samen iets leuks doen (een verhaaltje lezen of een spelletje doen)
- Het geven van een beloning (kind krijgt bijvoorbeeld een sticker).
- Iets doen voor de ander (het kind ergens bij helpen).

Omdat ieder kind een uniek karakter heeft en dus ook unieke behoeften, is het belangrijk dat de medewerker oog heeft voor wat elk kind nodig heeft en probeert het kind die vorm van persoonlijke aandacht te schenken waar het behoefte aan heeft. Kinderen horen de ruimte te krijgen om zichzelf te zijn. Die ruimte moet echter niet ten koste gaan van de ruimte van anderen. Omdat wij kinderen willen leren rekening te houden met elkaar, wordt er ook aandacht besteed aan grenzen. Door grenzen te stellen laat je aan het kind zien wat mag en wat niet mag. Kinderen hebben duidelijke richtlijnen nodig over wat wel en niet mag, omdat zij in zichzelf deze maatstaven nog niet hebben. Een kind begrijpt nog niet altijd goed welke gevolgen zijn gedrag heeft voor anderen, bijvoorbeeld dat het pijn doet als je een ander kind slaat. Omdat het kind geen innerlijke regulering heeft voor zijn gedrag, moet dit van buitenaf worden aangedragen. De medewerker moet duidelijk uitleggen wat wel en niet mag, waar de grenzen liggen. Een kind dat deze grenzen overschrijdt, wordt uitgelegd waarom het dat niet mag ('Als je op de tafel klimt, val je er makkelijk van af en heb je straks pijn').

Positief gedrag wordt positief beloond, ongewenst gedrag wordt gecorrigeerd. Er zijn verschillende manieren om een kind te corrigeren: verbaal corrigeren, het gedrag negeren of het kind uit de situatie halen. Afhankelijk van de situatie en het kind wordt voor één of meer van deze opties gekozen. Een kind wordt altijd eerst verbaal aangesproken op zijn gedrag. Daarbij wordt op een rustige, duidelijke toon benoemd wat het ongewenste gedrag is en waarom het verkeerd is. Een kind dat hierna toch doorgaat met dit gedrag, wordt uit de situatie gehaald en tijdelijk apart gezet: een time out. Medewerkers spreken in verwachting, niet in afwijzing. Dus: 'ik wil dat je op je billen gaat zitten' en niet: 'je mag niet staan op je stoel'.

Grenzen hebben tot doel om het kind te helpen zijn of haar gedrag in de hand te houden. Door steeds uit te leggen waarom iets niet mag, zal het kind deze normen gaan internaliseren: zich eigen maken.

Langzaam maar zeker leert het kind begrijpen dat zijn gedrag gevolgen heeft ofwel voor zichzelf of voor een ander. Het kind leert sociaal om te gaan met anderen. Dit heeft een positieve invloed op zijn zelfbeeld. De identiteitsontwikkeling vindt altijd plaats in omgang met anderen. Hoe anderen jou benaderen heeft invloed op hoe je naar jezelf kijkt. Bambino wil kinderen een positief zelfbeeld bijbrengen en daarbij het kind oog geven voor de ander.

Hoe ouder het kind wordt, hoe belangrijker de sociale vaardigheden worden, teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger relaties met anderen op te bouwen en te onderhouden. Deze worden spelenderwijs geoefend. Bij de peuters wordt kinderen geleerd op welke wijze ze kunnen vragen of zij ook op dat ene geliefde fietsje mogen. Tijdens het fruitmoment worden gesprekken gevoerd met de kinderen. We laten zien dat wij luisteren en interesse hebben en leren zo kinderen ook te luisteren en vragen te stellen. Tijdens sport- en spelactiviteiten leren kinderen rekening met elkaar te houden en samen te werken. We leren kinderen zelf hun ruzies op te lossen.

6.5. Mentorschap

Elk kind krijgt bij binnenkomst bij Bambino een mentor toegewezen. De ouders en het kind worden hierover geïnformeerd bij het kennismakingsgesprek. Bij de dagopvang krijgt het kind een speelse uitnodiging waarop de betreffende medewerker (met een foto) vraagt of zij de mentor van het kind mag zijn (dit geldt voor de locaties in Dordrecht). De mentor die toegewezen wordt is een pedagogisch medewerker die vaak aanwezig is op de dagen dat het kind bij de opvang komt. De taken van de mentor zijn als volgt:

- *Volgen van ontwikkeling van het kind.* De mentor volgt de ontwikkeling van het kind en koppelt observaties terug naar ouders in een oudergesprek en/of met kindverslagen.
- *Contactpersoon voor ouders bij bijzondere zaken.* Wanneer een kind een specifieke behoefte heeft, er bijzonderheden zijn voorgevallen of er problemen thuis of met het kind zijn, kan de ouder dit melden bij de mentor. Dit kan bij het ophalen of brengen van het kind of wanneer de situatie daarom vraagt in een persoonlijk gesprek. Bij zorgkinderen communiceert de mentor met de manager kinderopvang en zit bij de gesprekken met ouders (en eventuele externe professionals).

6.6. Volgen van Ontwikkeling

Observeren

De pedagogisch medewerkers observeren dagelijks de kinderen en de groep. Zoals in de vorige paragraaf beschreven wordt elk kind geobserveerd door de eigen mentor. De mentor volgt de ontwikkeling van het kind op de volgende ontwikkelingsgebieden: Taal en woordenschat, voorbereidend rekenen, motoriek, sociaal-emotionele ontwikkeling, zelfredzaamheid en spelontwikkeling. De observaties van de kinderen 0-4 jaar worden vastgelegd in een kind-volgsysteem. Alle medewerkers zijn hiertoe opgeleid in diverse trainingen. Rond de verjaardag van het kind worden de observaties in het kind-volgsysteem geregistreerd en wordt er aan de ouders een periodiek gesprek over de ontwikkeling van hun kind aangeboden. De Bso-kinderen worden jaarlijks geobserveerd, waarbij de nadruk ligt op het welbevinden van het kind. Indien nodig of gewenst wordt er naar aanleiding hiervan ook een oudergesprek ingepland.

Overdracht naar de basisschool en BSO

Als een kind naar de basisschool gaat, vindt er een peuter-kleuter-overdracht plaats. Met een overdrachtsformulier draagt Bambino de belangrijkste gegevens over de ontwikkeling van een kind, over aan de basisschool. De inhoud van het formulier bespreken we eerst met de ouder(s) in een eindgesprek. Bambino stuurt het overdrachtsformulier, met uw toestemming, op naar de basisschool waar uw kind naar toe gaat. Indien gewenst kan er aan de leerkracht een mondelinge toelichting gegeven worden, telefonisch of in een gesprek. Als het kind vanuit de dagopvang doorstroomt naar de buitenschoolse opvang vindt er, wanneer ouders hiervoor toestemming hebben gegeven, een interne overdracht plaats, waarbij het mentorschap door de Bso-medewerker wordt overgenomen.

6.7. Bijzonderheden in de ontwikkeling

Als medewerkers (of ouders) bijzonderheden in de ontwikkeling signaleren, wordt gestart met een gerichte observatie. Medewerkers bespreken dit met de leidinggevende van het team. We vinden het belangrijk om direct met ouders in gesprek te gaan over het kind. We vragen ouders of ze de zorg herkennen en kijken samen met hen welke vervolgstappen ondernomen worden. Bambino vindt het belangrijk om samen met ouders te kijken naar de mogelijkheden om de ontwikkeling van het kind te stimuleren. Wij willen naast de ouders staan. Wanneer de medewerkers zorgen hebben over de ontwikkeling of gedrag van een kind of gezinssituatie zullen wij daarover in gesprek gaan met ouders. Wanneer we gezamenlijk tot de conclusie komen dat er extra, externe hulp nodig is, zullen we ouders daarvoor toestemming vragen. Bambino kan in dat geval contact opnemen met een collega van een externe organisatie. Ook kan de ouder zelf contact opnemen met een organisatie. Wanneer ouders geen toestemming geven, zullen we de privacy niet schenden. Bambino kan echter wel altijd anoniem advies vragen bij externe organisaties

Toestemming ouders

Iedere beroepskracht die individuele kinderen hulp, zorg, steun of een andere vorm van begeleiding biedt, heeft een beroepsgeheim. Deze zwijgplicht verplicht de beroepskracht om geen informatie over het kind aan derden te verstrekken, tenzij ouders daarvoor toestemming hebben gegeven.

6.8. Samenwerking

Bambino participeert in het netwerk van verschillende organisaties in de gemeente. We zetten ons in om Bambino zichtbaar te maken, zodat de lijntjes kort zijn en ondersteuning op verschillende fronten op korte termijn gerealiseerd kan worden.

Bij vermoeden van mishandeling of misbruik volgen wij het plan van aanpak dat beschreven is in de 'Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling' (de Meldcode) van de Brancheorganisatie Kinderopvang. Alle communicatie en acties in de lijn van de Meldcode moeten schriftelijk worden vastgelegd zodat te allen tijde inzichtelijk is welke stappen er zijn ondernomen in het traject.

7. Personeel

7.1. Pedagogisch medewerker

De pedagogisch medewerker houdt zich bezig met de volgende taakgebieden:

- Het verzorgen, begeleiden en (mede)opvoeden van de aan haar zorg toevertrouwde kinderen.
- Contacten onderhouden met de ouders, zowel schriftelijk als mondeling.
- Mede vormgeven aan het te voeren beleid, alsmede de uitvoering daarvan.
- Ondersteunende activiteiten.

Alle pedagogisch medewerkers van Bambino zijn meelevend christen, hebben minimaal een relevante afgeronde MBO 3-opleiding, zijn in het bezit van een Verklaring Omtrent Gedrag en daarmee ingeschreven in het Personenregister Kinderopvang.

Pedagogisch medewerkers hebben een verantwoordelijke en veelzijdige taak. Zij beschikken over kennis op het gebied van verzorgen, begeleiden en stimuleren van jonge kinderen, op elk terrein van hun ontwikkeling. Verder zijn ze in staat een huiselijke, veilige en vertrouwde sfeer te scheppen voor de groep als totaal en voor alle groepsleden afzonderlijk. Door middel van na- en bijscholing wordt de benodigde kennis en vaardigheden van het personeel up to date gehouden.

Bambino beschikt over een vaste groep oproepkrachten, die worden ingezet bij ziekte of vakantie van de vaste medewerkers. Zij dragen dezelfde verantwoordelijkheid als de vaste medewerkers. Na een inwerkperiode moeten oproepkrachten daarom in staat zijn zelfstandig een groep te leiden.

7.2. Stagiair(e)s en vrijwilligers

Naast de vaste medewerkers kan het team mede bestaan uit een aantal stagiair(e)s of vrijwilligers. Stagiair(e)s kunnen afkomstig zijn van diverse middelbare en/of hogere beroepsopleidingen. Bambino heeft een plan voor BeroepsPraktijkVorming, waarin alle relevante informatie met betrekking tot het volgen van een stage bij Bambino staat. Stagiair(e)s voeren dezelfde dagelijkse werkzaamheden uit als de pedagogisch medewerker, afhankelijk van het schooljaar waarin zij zitten. Zij worden begeleid door de centrale praktijkopleider, waarmee de stagiair(e) eens in de maand een gesprek heeft over de voortgang van het leerproces. Daarnaast heeft elke stagiair(e) een werkbegeleider die zorg draagt voor de begeleiding op de werkvloer en het eerste aanspreekpunt is voor de stagiair(e). Vrijwilligers verlichten het werk van de pedagogisch medewerker en kunnen werkzaamheden uitvoeren zoals het lezen van een verhaal, het halen en brengen naar school/bso en fruit en groente klaarmaken. De vrijwilliger heeft als eerste aanspreekpunt de PM'er+ van de betreffende locatie en zal met deze persoon ook op regelmatige basis een gesprek hebben over hoe het gaat.

7.3. Ondersteuning pedagogisch medewerkers

Pedagogisch medewerkers worden ondersteund door een aantal personen:

- Manager Kinderopvang: zij stuurt de medewerkers aan en is verantwoordelijk voor het werkproces op de locaties.
- Huishoudelijk medewerkers: zij voeren verschillende schoonmaakwerkzaamheden uit. Zij zijn op de hoogte van geldende afspraken rondom veilig en hygiënisch schoonmaken vanuit het beleidsplan veiligheid en gezondheid.
- Chauffeur: zij ondersteunt de medewerkers bij het vervoer van kinderen.
- (Indien aanwezig) coördinator VVE: zij coördineert de Vroeg- en Voorschoolse Educatie op de dag- en peuteropvang.

Alle personen die bij Bambino werkzaam zijn of regelmatig op de groepen aanwezig zijn (zoals de schoonmaker of klusjesman) zijn vanaf maart 2018 geregistreerd in het Personenregister Kinderopvang.

7.4. Vormen van overleg bij Bambino

De pedagogisch medewerkers hebben regelmatig een groepsoverleg voor zaken die betrekking hebben op de eigen groep.

Een aantal keer per jaar vindt er een centrale medewerkersbijeenkomst plaats. In een centrale medewerkersbijeenkomst komen inhoudelijke en organisatorische zaken aan de orde die de gehele organisatie aangaan.

7.5. Achterwacht

Het personele rooster wordt door de manager kinderopvang of PM'er+ zo opgesteld dat er zoveel mogelijk een tweede volwassene naast een pedagogisch medewerker aanwezig is op de groep of in het gebouw. Op de momenten dat de tweede persoon niet aanwezig is, gaat de achterwachting van kracht. In de achterwachting staat beschreven wie de medewerkers die alleen staan kunnen inschakelen in geval van nood. De leidinggevende is te allen tijde eindverantwoordelijk. Er kan gebruik gemaakt worden van een achterwacht op de volgende manier:

- Bij nood geldt handelen volgens het bedrijfsnoodplan door de aanwezige BHV'er.
- Op het moment dat er geen goede zorg kan worden verleend voor de op dat moment aanwezige kinderen door één persoon, kan er om assistentie worden gevraagd bij de collega's die op de achterwachting staan.

Bambino roostert medewerkers van de dagopvang en de buitenschoolse opvang in volgens de geldende beroepskracht-kind-ratio (BKR). Per dag kan er maximaal drie uur worden afgeweken van deze BKR. Deze momenten zijn vastgelegd en terug te vinden in de groepsbijlagen. Indien door bijzondere omstandigheden onvoorzien en onverwacht een medewerker toch alleen staat in afwijking van de BKR, is er altijd een tweede persoon aanwezig in het pand die bij calamiteiten ondersteuning kan bieden.

7.6. Vierogenbeleid

Het vierogenprincipe houdt in dat de houder van een kindercentrum de dagopvang op zodanige wijze organiseert, dat de beroepskracht, de beroepskracht in opleiding of de vrijwilliger de werkzaamheden uitsluitend kan verrichten terwijl hij gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene. Dit betekent niet dat er continu iemand moet meekijken of meeluisteren, maar dat op elk moment de reële kans bestaat dat er een volwassene meekijkt of meeluistert. Het vierogenprincipe houdt daarom ook niet in dat er op een groep kinderen altijd twee pedagogisch medewerkers moeten worden ingezet. Bambino voldoet aan de wettelijke eisen van het vierogenprincipe en hanteert de volgende werkwijze:

- Het is ons streven dat er twee medewerkers op de groep staan.
- Medewerkers lopen regelmatig zonder kloppen bij elkaar naar binnen.
- Er is een open deurenbeleid tussen de groepen als er maar één medewerker is.
- Groepen worden zo mogelijk samengevoegd als er maar één pedagogisch medewerker is.
- Stagiairs en/of vrijwilligers worden ter ondersteuning op de groepen ingezet.
- Er zijn doorzichtige afscheidingen tussen groepsruimten en gangen, tussen groepsruimtes en verschoonruimten. Bij locatie Coole Kikkers is er vanaf de straat ook direct zicht op de babygroep.
- Er staan babyfoons in de slaapruimtes en tussen groepen ten tijde dat een medewerker alleen op de groep staat.
- Indien iemand alleen is op de locatie wordt er een skypeverbinding op de iPad gemaakt met de andere locatie
- Manager Kinderopvang en kantoormedewerkers zijn regelmatig aanwezig en kunnen onaangekondigd de groepen bezoeken.
- Uitstapjes met de kinderen en één beroepskracht worden altijd gedaan in een omgeving waar controle kan zijn door andere volwassenen in de omgeving.

Bambino vindt veiligheid van kinderen in contact met volwassenen op onze locaties van groot belang. Allereerst realiseren we ons dat veiligheid niet alleen te 'regelen' is met 'controle', maar dat het vooral te maken heeft met de medewerkers. We selecteren ons personeel bij aanname zorgvuldig. Daarnaast hanteren we een open aanspreekcultuur en leren we medewerkers om elkaar aan te spreken over de omgang met kinderen (voorkeur/afkeur, manier van aanspreken/ aanraken).

8. Ouders

8.1. Contact met ouders

Bambino vindt goed contact tussen de ouders en de medewerkers heel belangrijk. We willen dat ouders zich welkom voelen. Dit is noodzakelijk om een goede afstemming mogelijk te realiseren over alles wat het kind aangaat. Daarbij streven we ernaar de situatie thuis en bij Bambino zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen. Betrokkenheid van ouders is essentieel voor een goede ontwikkeling van een kind. De ouders zijn en blijven in onze ogen eerstverantwoordelijke voor hun kind, maar Bambino wil naast ouders staan. Ouders die vertrouwen hebben in hun eigen handelen, kunnen hun kind beter steunen.

Het contact met ouders wordt op verschillende manieren vormgegeven:

- Plaatsings- en eindgesprek. *Informatieverzameling en -voorziening en evaluatie.*
- Kennismakingsgesprek. *Na plaatsing, op de groep van plaatsing.*
- Twee-maanden gesprek. *Evaluatie start opvang.*
- Tijdens de overdracht (mondeling).
- Informatiebord voor ouders op de locatie.
- In de nieuwsbrief.
- Via het ouderportaal.
- Tijdens de jaarlijkse ouderavond.
- Bij ouderactiviteiten in het kader van VVE (dagopvang).
- In het schriftje (dagopvang 0-1 jaar).

Eens in de twee jaar houden wij een tevredenheidsonderzoek onder de ouders. De uitkomst hiervan wordt besproken met de leidinggevenden en de oudercommissie. Eventuele acties worden opgepakt in de organisatie. De resultaten worden gepubliceerd in de nieuwsbrief en zijn terug te vinden op de website van de externe dienstverlener: www.tevreden.nl.

8.2. Ouderbetrokkenheid

Omdat Bambino naast ouders wil staan bij het opgroeien en ontwikkelen van hun kind, is betrokkenheid van ouders noodzakelijk voor een goede begeleiding van kinderen. Bambino betreft ouders op verschillende manieren:

- Het op de hoogte houden van activiteiten met behulp van foto's en nieuwsitems die worden gedaan via het digitaal ouderportaal houden we ouders op de hoogte van activiteiten die zijn gedaan. Bij de dagopvanggroepen wordt er ook een plakboek met werkjes bijgehouden.
- Het aanbieden van oudermomenten op de groep, waarbij ouders een activiteit met hun kind doen, zoals tijdens kijkochtenden en -middagen.
- Het verzorgen van een jaarlijkse ouderavond, waarbij verschillende opvoedkundige thema's aan bod komen.
- Het toerusten van ouders in het stimuleren van de spraak- taalontwikkeling van hun kind. Ouders krijgen tips over wat zij kunnen ondernemen met hun kind en handvatten voor hoe zij dit kunnen vormgeven.

Andere concrete voorbeelden zijn:

- Boek Uit&Thuis: een boek van de bibliotheek gaat mee naar huis.
- Voorleesboek Bambino: kinderen krijgen 1-2 keer per jaar een voorleesboek mee dat zij 1 of 2 weken mogen lenen. Hierbij zit een werkboekje met voorleestips, werkbladen, ideeën en suggesties om samen thuis te doen. Dit is onderdeel van de bibliotheek die op een beperkt aantal locaties aanwezig is.
- Zomerfeest
- Kerstfeest
- Voorleesontbijt
- Voorleesmiddag
- Opa- en oma-middag
- Breng- en haalmomenten
- Koffieochtenden

In bijlage 3 vindt u ook een literatuurlijst met boeken over het kinderen, het gezin en huwelijk die wij aanraden.

Thuis ontwikkeling-stimulerende activiteiten doen

Alle ouders worden door de pedagogisch medewerkers gestimuleerd om thuis activiteiten met hun kind te doen. Ouders krijgen materialen mee die zij thuis met hun kind kunnen gebruiken. Voorbeelden hiervan zijn: een werkblad, een spel, de logeerbeer met schriftje, knutselmaterialen of boekjes. Ouders worden door de pedagogisch medewerkers geïnformeerd over hoe zij activiteiten met hun kinderen kunnen uitvoeren.

Rekening houden met de thuistaal

Bij het plaatsingsgesprek geven ouders aan welke taal zij thuis spreken. Er wordt ouders ondersteuning geboden in het aanleren van de Nederlandse taal door bijvoorbeeld woordkaarten/-lijsten en kleine taalopdrachtjes.

8.3. Oudercommissie

Bambino vindt het belangrijk dat ouders betrokken zijn bij de kinderopvang. De oudercommissie bestaat uit ouders waarvan één of meerdere kinderen worden opgevangen bij Bambino. De oudercommissie overlegt regelmatig met het bestuur en heeft vooral als taak het bewaken van de dagelijkse gang van zaken, het beleid en de kwaliteit. De bevoegdheden zijn voornamelijk adviserend en voldoen aan de Wet Medezeggenschap.

8.4. Klachten

Wij doen ons best om kwaliteit te leveren op alle gebieden. Toch kan er zich iets voordoen, bijvoorbeeld in de werkwijze van Bambino of in de gedragingen van de medewerkers, waarover u wilt praten of uw ongenoegen kenbaar wilt maken. In bijlage 1 vindt u het klachtenreglement. Hierin staat beschreven welke werkwijze Bambino hanteert.

9. Veiligheid en gezondheid

9.1. Veiligheid

Onveilige situaties worden zo spoedig mogelijk opgelost. Soms door de medewerkers zelf en anders door een deskundig bedrijf in te zetten.

Bij Bambino zijn veel vaste medewerkers (minimaal volgens de wettelijke verplichting) in het bezit van een EHBO-diploma (Eerste Hulp Bij Ongelukken). Op elke locatie beschikt een aantal medewerkers over een BHV-diploma en zijn zij in staat om adequaat te handelen in geval van calamiteiten. De verbandkoffers staan onbereikbaar voor de kinderen en op een duidelijk aangegeven plek. De inhoud voldoet aan de GGD-richtlijnen en wordt jaarlijks gecontroleerd door de BHV-er.

Het ontruimingsplan met achterwachtregeling is op elke opvanglocatie duidelijk zichtbaar op de volgende plekken:

- Op de groepen
- In het kantoor

Op elke locatie hangen er plattegronden van het gebouw op de daarvoor bestemde plekken. Op elke groep is er minimaal één nooduitgang welke is voorzien van noodverlichting. Brandslangen en brandblussers zijn in alle panden aanwezig op strategische plekken. Tevens wordt er ieder kwartaal een brandoefening gehouden.

Het speelgoed dat wordt gekocht is kindvriendelijk en veilig. De instructies bij het speelgoed worden gelezen. Speelgoed dat niet voldoet aan veiligheidseisen wordt weggegooid. Het buitenspeelgoed wordt door het keurmerkinstituut gekeurd op veiligheid. Tevens is er een werkinstructie brandveiligheid rond Kerst en Oud & Nieuw.

De schoonmaakmiddelen staan onbereikbaar voor de kinderen (afgesloten) opgeborgen. Het afval wordt in de daarvoor bestemde bak in de groep gedeponed.

In het veiligheids- en gezondheidsbeleid staat beschreven welke risico's er zijn en welke maatregelen Bambino hiertoe neemt. Maatregelen worden concreet beschreven in de huisregels groepswerk Bambino (zie bijlage 2).

9.2. GGD

Bambino wordt minimaal één keer per jaar getoetst door de inspecteur van de GGD.

Het toetsen gebeurt op verschillende vlakken:

- Tijdens een bezoek van een GGD-medewerker
Er wordt geobserveerd (op de groepen), papieren gecontroleerd (diploma's, leidster-kind ratio), er zijn gesprekken met medewerkers en ouders.
- Middels vragenformulieren voor de oudercommissie
De voorzitter van de oudercommissie krijgt om het jaar een vragenlijst om in te vullen. De vragen hebben betrekking op de dagelijkse gang van zaken wat betreft Beleid en Kwaliteit van de kinderopvang.
- Controle bij de uitvoering van het beleid Veiligheid en Gezondheid.

Op grond van bovenstaande wordt er een rapport gemaakt die voor ieder inzichtelijk is op de website van Bambino.

9.3. Voeding

Het voedingsbeleid van Bambino is gebaseerd op adviezen van Het Voedingscentrum en diëtisten. We bieden gezond en gevarieerd voedsel aan, aangepast aan de leeftijd van het kind. Bambino biedt dagelijks fruit, groenten en water aan. We verwachten dat u medewerkers altijd op de hoogte brengt van bijzonderheden over de voeding van uw kind.

9.4. Vervoersregeling

Bambino beschikt over een tweetal bussen. Voor deze vorm van vervoer is er een inzittenden verzekering afgesloten. Bambino gebruikt een bus die geschikt is voor het vervoer van de kinderen.

De medewerkers die chauffeurswerk verrichten, krijgen instructies over het veilig vervoer van de kinderen. Deze instructies/afspraken staan beschreven in het *Handboek vervoer*. Daarnaast worden medewerkers tijdens een beoordelingsrit van de ANWB getoetst op hun rijden en krijgen zij advies over veilig rijden.

9.5. Speelgoed

Speelgoed wordt regelmatig door de medewerker schoongemaakt en gecontroleerd op gebreken. Kapot speelgoed wordt gerepareerd of weggegooid. Er wordt gebruik gemaakt van een schoonmaakschema.

9.6. Luchtkwaliteit

Bambino draagt zorg voor een gezond binnenklimaat voor zowel de kinderen als voor onze medewerkers. Hoe we dit doen is beschreven in het luchtkwaliteitsbeleid. Hierin staat onder andere hoe de groeps- en slaapruintes geventileerd moeten worden. Ook wordt op de groepen constant de temperatuur, luchtvochtigheid en CO2 gemeten.

9.7. Mediagebruik

Tegenwoordig spelen digitale media en games een steeds grotere rol in het leven van kinderen. Omdat wij persoonlijke aandacht voor het kind, interactief spelen en gezondheid erg belangrijk vinden, willen wij op een zorgvuldige wijze omgaan met het gebruik van media, die ook past bij onze Christelijke identiteit. De manier waarop we dit doen staat beschreven in ons mediabeleid.

10. Afsluiting

In dit plan is de werkwijze van Bambino uiteengezet. Zoals beschreven heeft iedere groep een aanvullende groepsbijlage waarin dieper wordt ingegaan op verschillende onderwerpen. We wensen uw kind een goede tijd toe bij Bambino en zetten ons in voor een goede samenwerking met u als ouder.

Bijlage 1: Klachtenreglement

Bambino maakt gebruik van onderstaand klachtenreglement. (Boink, Brancheorganisatie kinderopvang en MO- groep, 2015).

Intern Klachtreglement

Inleiding

Bambino Christelijke Kindercentra heeft in het kader van de Wet kinderopvang een interne klachtenregeling opgesteld. Deze regeling beschrijft de werkwijze bij het behandelen en registreren van klachten van ouders. Bij voorkeur maken ouders/verzorgers een klacht eerst bespreekbaar bij de directbetrokkene. Leidt dit niet tot een bevredigende oplossing, dan kan een formele klacht ingediend worden. Afhankelijk van de klacht kan deze worden ingediend bij de manager kinderopvang. Een formele klacht wordt schriftelijk ingediend.

Mocht interne klachtafhandeling niet leiden tot een bevredigende oplossing dan staat ouders de weg vrij naar informatie, advies en mediation bij Klachtloket Kinderopvang, gevestigd in Den Haag: www.klachtenloket-kinderopvang.nl of aanmelding van het geschil bij de Geschillencommissie: www.degeschillencommissie.nl

In sommige gevallen is het van belang de klacht rechtstreeks in te dienen bij de Geschillencommissie. Het reglement van de Geschillencommissie vindt u hier.

1. Definities

Organisatie:	Bambino Christelijke Kindercentra
Medewerker:	De medewerker, werkzaam bij Bambino Christelijke Kindercentra
Klachtenfunctionaris:	De medewerker waar de klachten binnenkomen, die de procedure bewaakt en klachten afhandelt uit hoofde van de directeur, hier verder genoemd klachtenfunctionaris.
Manager Kinderopvang:	Diegene die leiding geeft aan de locatie waar het kind is geplaatst
Ouder:	Een natuurlijk persoon die gebruik maakt, gebruik wenst te maken of gebruik heeft gemaakt van de diensten van de kinderopvangorganisatie, voor de opvang van zijn - of haar kinderen.
Klager:	De ouder die een klacht indient
Klacht:	Schriftelijke uiting van ongenoegen.
Klachtenloket Kinderopvang:	Instituut voor informatie, bemiddeling, advies en mediation.
Geschillencommissie:	Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen, voor bindende geschillenafhandeling.
Schriftelijk:	Onder schriftelijk wordt ook 'elektronisch' verstaan, tenzij de wet zich daartegen verzet.

2. Voortraject klacht

Als een ouder een klacht heeft gaat de organisatie ervan uit dat deze zo spoedig mogelijk met de betrokkene besproken wordt. Het aanspreekpunt is daarmee in beginsel de medewerker op de groep. Mocht dit niet leiden tot een oplossing, dan kan de klacht worden besproken met het de manager kinderopvang. Leidt dit niet tot een bevredigende oplossing, dan kan een klacht ingediend worden.

3. Indienen klacht

- 3.1 Een klacht dient schriftelijk te worden ingediend (*met eventueel het klachtenformulier indien de organisatie deze gebruikt, link naar formulier*). De klacht dient binnen een redelijke termijn na ontstaan van de klacht ingediend te zijn, waarbij 2 maanden als redelijk wordt gezien. De klacht wordt voorzien van dagtekening, naam en adres van de klager, eventueel de naam van de medewerker op wie de klacht betrekking heeft, de locatie en de groep plus een omschrijving van de klacht.
- 3.2 Mocht de klacht een vermoeden van kindermishandeling betreffen, dan treedt de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling in werking. Deze klachtenprocedure wordt daarmee afgesloten.

4. Behandeling klacht

- 4.1 De klachtenfunctionaris draagt zorg voor de inhoudelijke behandeling en registratie van de klacht.
- 4.2 De klachtenfunctionaris bevestigt schriftelijk de ontvangst van de klacht aan de ouder.
- 4.3 De klachtenfunctionaris houdt de klager op de hoogte van de voortgang van de behandeling van de klacht.
- 4.4 Afhankelijk van de aard en inhoud van de klacht wordt een onderzoek ingesteld.
- 4.5 Indien de klacht gedragingen van een medewerker betreft, wordt deze medewerker in de gelegenheid gesteld mondeling of schriftelijk te reageren.
- 4.6 De klachtenfunctionaris bewaakt de procedure en termijn van afhandeling. De klacht wordt zo spoedig mogelijk afgehandeld, tenzij er omstandigheden zijn die dit belemmeren. In dat geval brengt de klachtenfunctionaris de klager hiervan zo spoedig mogelijk op de hoogte. De klacht wordt in ieder geval binnen een termijn van 6 weken afgehandeld.
- 4.7 De klager ontvangt een schriftelijk en gemotiveerd oordeel over de klacht, inclusief concrete termijnen waarbinnen eventuele maatregelen zullen zijn gerealiseerd.

5. Externe klachtafhandeling

- 5.1 Indien interne klachtafhandeling niet leidt tot een bevredigende oplossing of uitkomst, heeft de ouder de mogelijkheid zich te wenden tot het Klachtenloket Kinderopvang of de Geschillencommissie.
- 5.2 De ouder kan zich rechtstreeks wenden tot de Geschillencommissie indien van de ouder redelijkerwijs niet kan worden verlangd dat hij onder de gegeven omstandigheden een klacht bij de houder indient.
- 5.3 Ook als de klacht niet binnen zes weken tot afhandeling heeft geleid, kan de klacht worden voorgelegd aan de Geschillencommissie.
- 5.4 De klacht dient binnen 12 maanden, na het indienen van de klacht bij Bambino Christelijke Kindercentra aanhangig gemaakt te zijn bij de Geschillencommissie.

Bijlage 2: Huisregels groepswerk Bambino

- Nooduitgangen worden altijd vrijgehouden (geen tafels, stoelen, objecten, boodschappen, buggy's plaatsen).
- Er worden geen brandbare versieringen aan plafonds gehangen.
- Kinderen mogen alleen onder toezicht in de entree (bij halen en brengen ouders aanspreken).
- Tassen medewerkers worden hoog weggezet en bij voorkeur buiten de groepsruimten, ouders letten op hun tassen bij het brengen en ophalen van hun kinderen.
- De koortjes uit de kleding worden verwijderd bij binnenkomst (of kleding met koortjes uitgedaan).
- Eerst kloppen, kijken voor je de deur naar een groepsruimte opent (i.v.m. kinderen achter deur).
- Eten mag alleen aan tafel en er mag niet met eten worden rondgelopen.
- Binnen is het niet toegestaan te gooien, wild te rennen.
- Kauwgom is niet toegestaan.
- Kinderen dragen schoeisel met stroeve zool.
- Kinderen worden niet aan handen of armen opgetild.
- Koffie en thee wordt buiten bereik van kinderen gehouden; geen koffie en thee met kind op schoot.
- Plaats de waterkoker zo dat een kind er niet bij kan (hoog of ver naar achteren op het aanrecht).
- Speelgoed, sieraden, haaraccessoires mogen niet mee naar bed.
- Toegangen en hek blijven gedurende hele dag gesloten gehouden. Voordeur wordt geopend middels intercomsysteem of persoonlijk door medewerker.
- Schoonmaakmiddelen mogen niet op de groep staan.
- Vuilniszakken worden bij legen direct in de containers buiten geplaatst.
- Kinderen mogen niet zonder toezicht in de keuken en bergruimte komen.
- Jaszaken van kinderen moeten leeg zijn (controle ouder/medewerkers bij binnenkomst).
- Medewerkers dragen sleutel bij zich om bij calamiteit te allen tijde de benodigde sloten van (voor)deuren te kunnen openen.
- Kinderen boven 2 jaar slapen zoveel mogelijk in een laag bed.
- Planten en bloemen zijn niet toegestaan.
- Dieren zijn niet toegestaan.
- Kijk uit met spelen in de buurt van ruiten.
- Het is niet toegestaan om te spelen bij trappen en balustrades.
- Er wordt niet gerookt.
- Het buiten hek blijft gesloten wanneer er kinderen van 0-4 jaar buiten spelen.
- Klimmen op omheining en brandtrappen is niet toegestaan.
- Voor het spelen wordt de zandbak gecontroleerd op bevuiling.
- Na het spelen in de zandbak moeten de handen gewassen worden.
- De zandbak dient altijd netjes te worden afgedekt.
- Er wordt nooit afval neergezet (direct in de beschikbare containers deponeren).
- Doorgangen worden vrijgehouden.
- Er wordt met mate buiten gegeten. (Opletten op plakkerige handen en monden, terughoudendheid met zoet i.v.m. ongedierte).
- Kinderen worden juist gekleed (bedekte huid in de zomer, voldoende warme kleding in winter)
- Tussen 12.00-15.00 spelen kinderen niet in directe zon (www.kwfkankerbestrijding.nl).
- De buitenspeelplaats is verdeeld in twee speelgedeelte. De jonge en oudere kinderen spelen op hun eigen speelgedeelte.
- Het is niet toegestaan om met spelmateriaal (zoals fietsen of skelters) in de buurt van speeltoestellen te spelen.

Bijlage 3: Literatuurlijst – aan te bevelen boeken

Titel : De vijf talen van de liefde van kinderen Auteur : Gary Chapman Uitgeverij : Medema ISBN : 9063532873	Titel : Vijf kenmerken van een gezond gezin Auteur : Gary Chapman Uitgeverij : Medema ISBN : 9063533128
Titel : Grenzen EN KINDEREN Auteur : Henry Cloud Uitgeverij : Koinonia ISBN : 9076193061	Titel : Liefde helpt. ...liefdevolle oplossingen in je huwelijk Auteur : Gary Chapman Uitgeverij : Medema ISBN : 9063532598
Titel : Het Christelijk Gezin Auteur : Christenson Uitgeverij : Gideon ISBN : 9060672224	Titel : Elk kind is uniek Auteur : L. Penninga Uitgeverij : Boekencentrum ISBN : 9023913299
Titel : Kinderen groeien samen op Auteur : Marja Bos Uitgeverij : Boekencentrum ISBN : 9023906659	Titel : Leer je kind omgaan met boosheid Auteur : Ross Campbell Uitgeverij : Gideon ISBN : 9060677293
Titel : Maak ze sterk Auteur : Erik Smit en Wietske Noorzij Uitgeverij : Ark Media ISBN : 9789033800535	Titel : Wijs kids de weg Auteur : Ria de Baat Uitgeverij : Generatio ISBN : 9789060850695

De vijf talen van de liefde van kinderen

Soms spreken onze kinderen een taal die wij op het eerste gezicht niet helemaal begrijpen. Aan de andere kant begrijpen onze kinderen ons vaak ook niet en kunnen we onze ideeën niet aan hen duidelijk maken. Wat wij zeggen, kan op vele manieren verkeerd op onze kinderen overkomen. Het meest desastreus is het niet goed communiceren van onze liefde naar onze kinderen. Kunt u de liefdestaal van uw kind spreken - en spreekt u die ook?

Grenzen EN KINDEREN

Het boek, "Grenzen en kinderen", is een hulp om kinderen te leren verantwoordelijkheid te dragen voor hun gedrag, hun houding ten opzichte van het leven en hun emoties. De auteurs helpen bij het vaststellen van grenzen binnen het gezin, maar ook bij het ontwikkelen van talenten en het zoeken naar balans, om op die manier een productief en voldoening gevend leven te kunnen leiden.